

Voorzitter: D. Brandenburg (SP)

Namens de raad: S. Middelhout (GroenLinks), I. Huitema (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), T. van Zoelen (PvdD), Y. Menger (Stadspartij 100%), J. Huisman (SP), E. Akkerman (VVD), M. Goodijk (S&S), R. van der Heide (CU), I. van Jaarsveld (CDA)

Namens het college: E. Eikenaar (wethouder)

Namens de griffie: S. van Erp

Energietoeslag

00:14:44

Voorzitter: Goedenavond bij deze meningvormende sessie. Goedenavond aan de mensen op de publieke tribune en de mensen die thuis meekijken naar dit debat. Dit is de meningsvormende sessie over de energietoeslag voor studenten. Zoals jullie allemaal hebben kunnen lezen, heeft de rechtbank Noord-Nederland op elf augustus uitspraak gedaan over het recht op de eenmalige energietoeslag voor studenten. De uitspraak van de rechtbank luidt dat het uitsluiten van studenten als groep onrechtmatig is. Het college heeft daarop besloten om niet in beroep te gaan tegen die uitspraak en heeft u daar ook een brief over gestuurd die u al heeft kunnen lezen. Vandaag is het aan u als raad om daarop te reageren.

00:15:31

Voorzitter: U bent het hopelijk inmiddels gewend, en u heeft het ook in de voorbereidingsmemo kunnen lezen. We werken in twee termijnen waarbij de tweede termijn is bedoeld voor woordvoering en debat en in de eerste termijn politieke vragen gesteld kunnen worden die nodig zijn voor dat debat. We doen dat in één ronde. Als u geen vragen heeft, hoeft dat ook niet. Als u graag wil reageren op het antwoord van het college, dan is dat voor in uw tweede termijn. We hebben in totaal 60 minuten, dat betekent drie minuten per fractie en maximaal tien minuten voor het college. Volgens mij hebben we de huishoudelijke mededelingen dan gehad. Ik kijk rond of er vragen zijn voor de eerste termijn. Ik zie drie handen. Mevrouw Goodijk, Student en Stad?

00:16:18

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. We hebben hier natuurlijk al meerdere keren over gesproken in de raad. Keer op keer heeft het college aangegeven dat ze de redenering van het Rijk volgen, want zo verliest het Rijk deze rechtszaak indirect en anders moeten we sowieso zelf betalen. We hebben inderdaad precies gedaan wat het Rijk heeft gezegd, over de rug van studenten, en nu hebben we nog steeds niks. Ik zou graag willen weten van het college hoe jullie terugkijken op deze strategie. Was dit echt succesvol? Als jullie deze uitkomst, vraag ik via de voorzitter, hadden geweten, had het college dan nog steeds gekozen om zo lang met haar eigen inwoners in een juridisch conflict verwickeld te zijn? Dank u wel.

00:17:01

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag ook een vinger bij het CDA. De heer Van Jaarsveld?

00:17:05

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. In het vragenuur van 24 mei gaf de wethouder onder andere ineen antwoord op een vraag van mevrouw

Goodijk aan dat de discrepantie zat tussen de lijn die het college koos in de rechtszaal versus in de raad. Dat was ingegeven door de veronderstelling dat als wij deze rechtszaak zouden verliezen, het Rijk ook indirect verliest. Ik vraag me af of de wethouder het met ons eens is dat de afdrank is dat het Rijk niet de verliezer maar de grote winnaar is geworden, en het college de gedwongen boeman? En dat duizenden studenten juist de onrechtmatige verliezers hiervan zijn geworden? Heeft de wethouder in dat licht spijt heeft van het uitvoeren van een onrechtmatige regeling. Had het college die onrechtmatige uitsluiting bij een willekeurige andere doelgroep ook uitgevoerd, of wel direct terug naar Den Haag had gestuurd? Als laatste, of het college ooit, of misschien nu, heeft overwogen of gaat overwegen om in plaats van te procederen tegen eigen inwoners met de argumenten van het Rijk, te procederen tegen het Rijk met argumenten van en voor eigen inwoners.

00:18:14

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag nog een vraag bij de VVD-fractie. Mevrouw Akkerman.

00:18:19

mevrouw Akkerman (VVD): Dank u wel, voorzitter. Onze fractie leest in de stukken: 'we kunnen de aanvraag niet voor iedereen openstellen, want we hebben daar de financiële middelen niet voor en dat zou ook wettelijk niet kunnen'. Wij zijn benieuwd of het college kan uitleggen waarom dat hier niet kan, terwijl wij vanmiddag nog begrepen dat we ons bijvoorbeeld niet meer aan de vier weken zoektijd voor jongeren die bijstand aanvragen gaan houden. Daar houden we ons dan dus niet aan de wet. Waar zit dat verschil en wat is het probleem met studenten?

00:18:50

Voorzitter: Ik constateer rondkijkend dat er geen vragen meer zijn voor in de eerste termijn. Dan ga ik naar het college.

00:19:00

Wethouder Eikenaar: Dank u, voorzitter. Allereerst de vraag van Student en Stad en het CDA, die vragen overlappen volgens mij grotendeels. Hoe kijkt het college terug op deze strategie? We konden niet veel anders. Als wij uit onszelf de hele zaak hadden opgezet voor studenten en energiecompensatie mogelijk hadden gemaakt, waren alle aanvragen bij ons binnengekomen en had de minister daarna tegen ons daaraan gezegd dat we het volkomen vrijwillig gedaan hebben. "U weet dat wij u hebben verteld dat het niet bedoeld is voor studenten, u heeft dat geld niet van ons gekregen." We hadden anders een niet nader te noemen gigantisch bedrag aan scheuren in onze broek gehad. Het was simpelweg geen optie. Ik heb altijd gezegd dat ik vind dat deze regeling voor studenten beschikbaar moet zijn, maar dan moeten de middelen ook van het Rijk komen. Tot de dag van vandaag wil de minister dat niet.

00:20:00

Wethouder Eikenaar: Afgelopen week was er een debat in de Tweede Kamer. De minister herhaalt het nogmaals, ze geeft ons ook niet de ruimte om de groep uit te breiden. De minister gaat ervan uit dat het hiertoe beperkt blijft. Wij hebben geen andere optie. We kunnen natuurlijk in beroep, maar dat gaan we niet doen. Ik vind het heel vervelend om tegenover inwoners van onze stad te staan in de rechtbank, dus dat gaan we ook niet doen. Ik heb ook hier weer niet de optie om de regeling open te zetten, los van dat het wettelijk niet kan. Ook het vrijwillig uitbreiden van de

groep, bijvoorbeeld naar iedereen die het heeft aangevraagd, kan ook niet. Je zet de groep dan weer vrijwillig open, en dan maak je jezelf weer kwetsbaar voor juridische procedures die ertoe kunnen leiden dat je de hele groep moet doen, en daar hebben we het geld niet voor. De minister herhaalt tot vorige week tijdens de wetsbehandeling dat ze de middelen niet beschikbaar gaat stellen.

00:20:52

Wethouder Eikenaar: Kijkt het college met genoegen terug op deze strategie of op alles wat hier gebeurd is? Nee. Het is een rotverhaal, het is waardeloze wetgeving. Het zorgt ervoor dat wij iets op ons bordje krijgen wat de minister moet oplossen en het zorgt ervoor dat studenten niet fatsoenlijk gecompenseerd worden. Daar zou ik wel aan toe willen voegen... Dat is, denk ik, aan de studenten in positieve zin te wijten. Ik kom even niet op het woord. Te danken. Dank u, voorzitter. Het feit dat die rechtszaken er zijn geweest, hebben ertoe geleid dat er voor dit jaar wel een compensatie komt. Dat staat los van de discussie of dat dan voldoende is, want daar heb ik ook mijn opvattingen wel over. Dat is wel de plek waar die discussie thuishoort. De minister hoort dit op te lossen, niet wij. Wij zitten hier met de gebakken peren. Allereerst zitten de studenten met de gebakken peren en daarna zitten wij met de gebakken peren, want we hebben geen andere optie dan te doen wat we nu doen.

00:21:53

Wethouder Eikenaar: Dan de vraag van CDA of het Rijk de winnaar is. Nou, misschien is het Rijk wel de winnaar, ja. Ik denk niet dat de studenten de winnaars zijn en ik denk ook niet dat de gemeente Groningen de winnaar is. In dat geval is de rijken de winnaar. Heb ik spijt? Nee, ik heb daar geen spijt van, want ik had geen andere optie. Dat is niet omdat het fraai of leuk is, maar ik kon niet anders. Wij konden niet anders. Procederen tegen het Rijk... Ik ben geen jurist, maar ik durf wel een inschatting te maken te maken dat het een kansloze zaak is. Niet alleen ik, maar ook de mensen die op de publieke tribune zitten en andere ambtelijke ondersteuning hebben hier zoveel tijd ingestoken. Toen we de rechtszaak hadden, hebben we het van alle kanten zitten bekijken. Kunnen we een andere groep maken? Kunnen we de groep uitbreiden? U heeft zelf met mij in een ruimte gezeten om een vouchervoorstel uit te werken, dat leidde ook niet tot heel veel. Het is allemaal niet fraai. We hebben er veel tijd ingestoken en we hebben flink ons best gedaan om er iets van te maken. En nee, het resultaat is niet iets waar we blij mee zijn.

00:23:07

Wethouder Eikenaar: Dan de vraag van de VVD. Waar zit het verschil met de zoektermijn? Het verschil zit hem in het feit dat wij bij die zoektermijn iets doen wat op het randje is, misschien nog een beetje eroverheen. Het is ten bate is van onze inwoners, maar heeft geen gigantische financiële consequentie. Het is niet mijn intrinsieke overtuiging dat we studenten niet moeten uitkeren, het is dat het onmogelijk is. Er gaan veel miljoenen mee gepaard. Dat houdt ons tegen, niet het principe dat we dat niet willen. Dat is het verschil. Je kan natuurlijk op de grens gaan zitten en studenten ook gaan compenseren, maar dan moet u de rekening er ook bij nemen. Dan moet u ook zeggen dat we er tientallen miljoenen voor over hebben en we het gaan doen.

00:23:55

Voorzitter: Dat lijkt me een mooi voorschot op de tweede termijn. Volgens mij zijn de vragen dan beantwoord. Ik laat het aan u in hoeverre dat politiek wenselijk is na uw opvattingen, en daar mag u dan in de tweede termijn op terugkomen. Ik kijk nu rond wie diens woordvoering wil opvoeren. Mevrouw Goodijk, Student en Stad?

00:24:21

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik wil bij voorbaat even zeggen dat ik deze woordvoering ook doe namens het Partij voor het Noorden. Zij zijn helaas verhinderd maar kunnen zich gelukkig in onze standpunten vinden. Laat ik beginnen met het positieve, de gemeente gaat niet in hoger beroep en stelt ook geen extra voorwaarden. Dat is ontzettend mooi, maar ook gelijk het enige positieve. Vanaf het begin zie ik een afwachtend college met een bijzondere strategie. Ik heb nog steeds vraagtekens bij deze strategie. Keer op keer heeft de wethouder als verweer hier in de raad gebruikt dat we blindelings de redenering van het Rijk volgen, want zij moeten over de brug komen. Dat hebben we gedaan, en wat hebben we nu? Nog steeds geen rooie cent. Het enige wat we met die strategie bereikt hebben, is dat we in een lang juridisch conflict terecht zijn gekomen, met onze eigen inwoners nota bene. Ondertussen hebben de mensen die onterecht buiten de boot vielen nog steeds geen hulp van ons ontvangen. Wat mij betreft heeft de strategie dus gefaald.

00:25:29

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Nu ligt de uitspraak waar het college op wilde wachten er eindelijk en doen we alsnog het meest minimale van wat er van ons gevraagd wordt, namelijk alleen de mensen die in beroep zijn gegaan. Dat zijn 250 mensen. In totaal hebben 2.000 mensen de energietoeslag aangevraagd. Daarom pleiten wij er alsnog voor om, in plaats van alleen de studenten die in beroep zijn gegaan, alle studenten uit te betalen die überhaupt een aanvraag gedaan hebben. Dat doet meer recht aan de situatie, want we kunnen simpelweg meer mensen helpen. Doen we dit niet, dan is er sprake van rechtsongelijkheid. Voor velen is de drempel om bezwaar te maken simpelweg te hoog.

00:26:13

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Financieel is het haalbaar. Het kost misschien 2,6 miljoen euro, maar we hebben ook nog 3,6 miljoen euro op de plank liggen vanuit de IBB-middelen. Ook de proces- en uitvoeringskosten kunnen dus gedekt worden. Ja, juridisch loop je risico, maar dat loop je nu ook al. Het kan in theorie wel, maar het college wil het niet. Uitvoeringstechnisch is het een uitdaging, maar ik ken deze gemeente als eentje die de mens centraal zet in het sociaal domein, altijd een stapje extra doet en soms buiten de lijntjes kleurt. Dat hebben we eerder vandaag ook al gelezen. Dat wil ik hier ook in terugzien. Ik wil geen situatie waarin inwoners moeten vechten om hun recht te krijgen. Ik wil dat we dat als gemeente komen brengen. Ik hoor graag wat andere fracties hiervan vinden. Dank u wel, voorzitter.

00:27:06

Voorzitter: Mevrouw Goodijk, bedankt voor uw bijdrage. Ik kijk rond of er iemand anders uit de raad wil. De heer Lo-A-Njoe, D66.

00:27:17

de heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik kan mij aansluiten bij de woordvoering van Student en Stad, ook wat betreft het voorstel. Het voorstel wat er

nu ligt vinden we echt heel ongelukkig, om die 250 bezwaarmakers alleen uit te keren. Tweeduizend man is in ieder geval een grotere groep, en dat zijn ook de mensen die de aanvraag hebben gedaan. De risico's zijn volgens mij inderdaad vergelijkbaar, en we zouden dat in ieder geval een minder slechte uitkomst vinden dan die van 250 man. Ik heb in de eerste termijn niet gevraagd wat u daarvan vindt. Ik vind dat zelf wat van. Ik vind dat overheden hun onderlinge meningsverschillen niet moeten uitvechten over de rug van inwoners. Voor veel van onze inwoners, al is dat rechtsstatelijk misschien anders, is de overheid, de overheid. De inwoner heeft in de regel helemaal geen boodschap aan een gemeente die kibbelt met het Rijk of andersom.

00:28:13

de heer Lo-A-Njoe (D66): Wij staan hier voor wat we lokaal wel en niet doen. Als er een debat moet plaatsvinden over het landelijke beleid, vindt dat landelijk plaats. Dat doen wij ook als het gaat over wat wij vinden binnen onze partij en wat er anders moet. Dat heeft onder andere geresulteerd in een ander beleid voor 2023. De vraag is echter wat wij hier hebben gedaan voor onze inwoners, in dit geval de studenten. In onze ogen hebben we uiteindelijk helemaal niets positiefs gedaan voor onze studenten als het gaat om de energietoeslag. Wij hadden ook liever gezien dat we niet hadden gekozen voor het procederen tegen onze eigen inwoners. De argumentatie die het college nu heeft om niet in hoger beroep te gaan, geldt ook aan de voorkant volgens mi. Al met al is uitsluitend wijzen van de ene overheid naar de andere geen oplossing en zeker geen escape voor de gemeente. In de collegebrief valt te lezen dat niet de gemeente voor het hekje stond, maar het standpunt van het Rijk. Het is in de uitspraak toch echt zo dat de gemeente daar voor het hekje stond, en dat de rechter heeft uitgesproken dat de gemeente hier onterecht een groep uitsluit. Dat vind ik wel heel ernstig. We horen inderdaad dus graag van het college of zij akkoord zijn met het voorstel van Student en Stad om in ieder geval alle aanvragers mee te nemen, niet alleen de 250 bezwaarmakers.

00:29:32

Voorzitter: U heeft een interruptie van de SP-fractie.

00:29:36

de heer Huisman (SP): Ja, ik zou D66 iets willen vragen. Het is toch de regel van het Rijk dat de gemeente heeft moeten besluiten de studenten uit te sluiten? Als uitvoeringsorganisatie staat de gemeente voor het hekje, want die heeft de opdracht van het Rijk gekregen. Het Rijk heeft bepaald dat studenten niet meedoen.

00:30:07

de heer Lo-A-Njoe (D66): Ik snap wat u bedoelt, maar wij zijn geen uitvoeringsorganisatie. Wij zijn een overheid die hier zelf politieke besluiten neemt. Het is niet alleen maar uitvoeren. Ik snap dat we beperkt waren, die kant van het verhaal snap ik. Uiteindelijk heeft de gemeente Groningen een uitspraak van een rechter gekregen dat ze onterecht een groep studenten heeft uitgesloten, niet de staat of het Rijk. Daar kunt u gewoon naar kijken, dat is de werkelijkheid en ik vind het heel pijnlijk. Ik denk toch dat we naar een andere oplossing hadden moeten zoeken.

00:30:43

Voorzitter: Meneer Huisman?

00:30:44

de heer Huisman (SP): Ik ben het niet met u eens, want het Rijk heeft de regeling bepaald. In de regeling staat dat studenten uitgesloten zijn en dat ze eventueel een beroep zouden kunnen doen op individuele bijzondere bijstand. Er moet dus naar allerlei andere factoren gekeken worden dan alleen het energieverhaal.

00:31:04

de heer Lo-A-Njoe (D66): Ik hoor geen vraag, maar daar heeft u helemaal gelijk in. Dat klopt, maar ik vind dat wij hier lokaal onze eigen verantwoordelijkheid hebben. Ik snap ook dat wij geen geld kunnen maken als dat er niet is. De uitkomst van dit hele proces is, zoals het college al zei, echt niet fraai. Richting onze inwoners... Als we het hebben over vertrouwen in de overheid, wordt het zo niet beter. Daar zit ook een hele duidelijke landelijke kant in, maar laten wij het hier dan alsjeblieft beter doen met elkaar.

00:31:33

Voorzitter: Dit debatje levert nog een interruptie van het CDA op. De heer Jaarsveld?

00:31:36

de heer Van Jaarsveld (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik kondig het aan alsof het een woordvoering is, maar het is inderdaad een interruptie. Als de gemeente wordt veroordeeld voor onrechtmatige uitsluiting, maar niet de middelen krijgt om het goed te doen... Het lijkt alsof u zegt dat we dan zelf de portemonnee moeten trekken. Moeten wij ons daar dan bij neerleggen als het via lobbyen en gesprekken met het Rijk niet werkt, of moeten we dan misschien in de ogen van D66 een stap naar de rechter maken?

00:32:13

Voorzitter: Ik vraag u om kort te reageren, want u bent al 20 seconden over tijd.

00:32:19

de heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik heb niet gevraagd om een stap naar de rechter te maken. Ik heb alleen gezegd dat ik het heel pijnlijk vind dat wij als gemeente procederen tegen onze inwoners en dat dit de uitkomst is. Op deze manier hebben we alleen maar verliezers. Nogmaals, het voorstel van Student en Stad om dan in ieder geval de optie te kiezen voor 2.000 studenten in plaats van 250... Ik denk dat dat misschien het beste resultaat is van wat we hier aan het doen zijn. Dat was het.

00:32:52

Voorzitter: U heeft ook geen tijd meer. Ik kijk even rond, mevrouw Menger van 100 procent Stadspartij voor Groningen. Ik vergeet elke keer de volgende. Stadspartij 100 procent voor Groningen.

00:33:09

mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, op elf oktober 2022 kreeg de raad een informerende brief met betrekking tot het noodpakket energiekosten en inflatie. Dat is nu iets meer dan een jaar geleden. Er staan maatregelen benoemd die op zeer korte termijn worden genomen om inwoners, instellingen en bedrijven de winter door te helpen, met andere woorden niet in de kou te laten staan. Wij kunnen ons dan ook geheel aansluiten bij de woordvoering en het voorstel van Student en Stad. Want, voorzitter, studenten zijn

inwoners van onze gemeente. Sterker nog, een zeer groot percentage van onze inwoners bestaat uit studenten. Studenten waarvoor de maatregel uit het noodpakket niet gold. Studenten die niet geholpen zijn, alle verzoeken uit deze raad ten spijt.

00:34:06

mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, de studenten zijn indirect door deze gemeente in de kou gezet. Het feit dat er middelen vanuit het Rijk nodig zijn om inwoners tegemoet te kunnen komen, blijft het mantra keer op keer. Wat mijn fractie betreft, vergt het inspanning en doorzettingsvermogen en zoeken naar een andere oplossing in plaats van die langs de gebaande paden. De uitspraak van de rechterlijke macht stelt dat studenten net als ieder ander in aanmerking komen voor een energievergoeding. De bepaling dat nu alleen de studenten die eerder bezwaar hebben ingediend tegen de door de gemeente bewerkstelde uitsluiting alsnog door de gemeente gecompenseerd gaan worden, is wat mijn fractie betreft een gecreëerd ongelijk speelveld. Voorzitter, mijn fractie spreekt opnieuw uit dat ongekende crisissen vragen om flexibiliteit qua aanpak en maatregelen om alle inwoners tegemoet te komen die het nodig hebben. Dus zonder aanzien des persoon. Dank, voorzitter.

00:35:17

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Is er dan echt niemand meer? Kijk. Anders houden we vroeg op, dat is ook helemaal niet erg. De heer Van Jaarsveld, CDA.

00:35:30

de heer Van Jaarsveld (CDA): Dank u wel, voorzitter. Vooropgesteld heeft mijn fractie en ik denk vrijwel iedereen hier geen enkele twijfel over de oprechte inzet van de wethouder in dit dossier. Dat neemt niet weg dat de afdrank zoals gezegd buitengewoon zuur is, dat we op een punt zijn beland waar we met onze handen in het haar staan. We concluderen dat we in gelijke gevallen en in dezelfde omstandigheden mensen anders hebben behandeld. Dat is nogal iets om te doen. We hebben simpelweg het geld niet en worden niet in de gelegenheid gesteld om een fout recht te zetten.

00:36:11

de heer Van Jaarsveld (CDA): Ik vind de conclusie bijna onverteerbaar dat we zeggen dat we nu in ieder geval duidelijkheid hebben. Dan is dit het einde van de discussie, zoals de collegebrief zowaar luidt. Dat is pijnlijk, en dan zou je bijna denken: hadden we maar een constitutioneel hof. Hadden we dat maar op die manier kunnen afdwingen. Ik ga de wethouder niet nog een keer vragen om te reflecteren op alles, dat heeft hij al gedaan. Ik vind het alleen wel heel belangrijk dat we als gemeente maar gaan nadenken, misschien in lijn met de eerdere woordvoering van de heer Lo-A-Njoe, hoe we voorkomen dat dit nog een keer gebeurt. Hoe voorkomen we dat we weer tegenover onze eigen inwoners staan als het Rijk weer met een dergelijke regeling zou komen die deze of een andere doelgroep zo uitsluit. Laten we dan in ieder geval een les leren om onszelf daar eventueel op voor te bereiden.

00:37:05

de heer Van Jaarsveld (CDA): Ja, de heer Van Zoelen?

00:37:11

de heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ja, dank. Om gelijk een antwoord te

geven op de vraag van de heer Jaarsveld over hoe we dit kunnen voorkomen. Dat antwoord is natuurlijk door op 22 november een ander kabinet te kiezen. Het vertrouwen in de politiek, zoals D66 stelt, wordt er inderdaad niet beter op. Het is zeer treurig dat een groep studenten buitengesloten is, domweg omdat wij als gemeente daar geen middelen voor hebben gekregen. Ik kan, hoe treurig het ook is, de lijn van het college wel volgen. Juridisch is dit de weg die we nu moeten gaan. We kunnen het niet vrijwillig doen, we hebben de middelen daar niet voor. Wij denken dat dit de situatie is op dit moment.

00:37:59

Voorzitter: Mevrouw Goodijk voor een interruptie.

00:38:01

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik ben benieuwd wat de heer Van Zoelen denkt over die extra vijftien miljoen die we vrijwillig bovenop de andere energietoeslag hebben gedaan, want daarvoor hadden we wel middelen. Waarom hebben we daar wel middelen voor en voor een dergelijke situatie opeens helemaal niet meer

00:38:19

mevrouw Goodijk (Student en Stad): De heer Van Zoelen?

00:38:21

de heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Volgens mij refereert u aan een pakket wat voor een grotere lastenverlichting was en waar ook een deel energietoeslag, volgens mij 200 euro, bovenop de 1.300 euro kwam. Dat was een keuze. Dat betekent dus ook dat we dat aan de studenten zouden moeten geven, maar dan zonder dat we daarvoor gecompenseerd zouden worden door het Rijk. Wij hebben daar simpelweg de middelen niet voor. Naast de middelen is het ook de capaciteit, er zit ook een stukje uitvoering achter. Als een student daar een aanspraak op maakt, moet je de situatie bekijken. Je moet weten hoe het contact daar in elkaar steekt en die capaciteit is er ook niet, en daar hangt ook een kostenplaatje aan vast.

00:39:07

mevrouw Akkerman (VVD): Dank u wel, voorzitter. Is de heer Van Zoelen het met de VVD eens dat wij in deze gemeenteraad zelf gaan over hoe wij onze middelen inzetten? Dat wil zeggen dat we budgetrecht hebben.

00:39:17

de heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Daar heeft u zeker een punt, en dan is het de vraag of je de keuze maakt om voor deze groep zoveel geld in te zetten, wetende dat je een heleboel andere dingen niet meer kan doen. Dat is heel spijtig voor de studenten hier. Wij denken dus dat het Rijk ons op dit moment in deze situatie heeft gebracht, en dat is heel spijtig. We kunnen daar op 22 november verandering in brengen, want naast de studenten ligt er nog een hele grote opgave in 2026 omdat het Rijk de gemeente heeft gekort. Er moet echt een andere wind gaan waaien daar en daar worden zulk soort dingen bepaald. Ik vind het heel erg spijtig, maar ik kan me dus wel vinden in de lijn die het college nu heeft gekozen.

00:40:07

Voorzitter: Ik zag mevrouw Goodijk nog met de hand omhoog.

00:40:09

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Ja, ik heb nog één vraag. Als we dit geld hadden uitgegeven aan die doelgroep, hadden we het inderdaad niet nog een keer uit kunnen geven. Dat is meestal zo met geld. Vindt u die groep het dan ook niet waard, vraag ik via de voorzitter, om daar wel geld aan uit te geven? Er zijn honderd andere doelgroepen waar we wel constant extra in investeren of extra uit de eigen portemonnee geld voor uittrekken.

00:40:33

de heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ik doe het via de voorzitter. Ik vind het die groep zeker waard, maar er spelen meer dingen. Er zijn veel mensen die door de inflatie en de verhoogde energierekening in problemen zijn gekomen, en daarin moet je een evenwichtige afweging maken. Dit college heeft dat ook gedaan met het noodpakket, en daarin moet je keuzes maken. Je moet dan ook kiezen hoe je dat vormgeeft als je een grote groep studenten gaat compenseren waarvoor je het geld niet hebt. Dan moet je een heleboel andere groepen duperen. De enige oplossing zijn middelen uit het Rijk. Studenten worden naast de energietoeslag op vele andere velden ook gedupeerd. Er moet een andere wind gaan waaien, en ik hoop dat iedereen een andere keuze gaat maken op 22 november.

00:41:29

Voorzitter: De verkiezingsdebatten zijn ook in raad 050 begonnen inmiddels. Dat krijg je met die algemene beschouwingen. Wie kan ik het woord geven? Mevrouw Huitema van de PvdA.

00:41:41

mevrouw Huitema (PvdA): Ik durf het bijna niet te zeggen, maar ik vind het wel fijn dat er duidelijkheid is gekomen en dat de studenten die bezwaar hebben aangetekend het geld krijgen, studenten die aanspraak hebben op bijzondere bijstand. Wel is ons ter ore gekomen dat niet elke student die bezwaar heeft gemaakt daadwerkelijk op de hoogte is van zijn of haar bezwaar. Hier zit een bureautje tussen, en ik wil hier dan ook direct mijn ergernis over uitspreken. Wij hopen echt dat al het geld bij de studenten komt. We moeten stoppen dat er geld van onze inwoners naar praatjes en diensten gaat. Het is zonde van de tijd en energie die de gemeente neemt om alle studenten te voorzien van waar zij recht op hebben. Doordat dit grondig wordt gedaan, komen ze erachter dat het geld wellicht naar een tussenpersoon gaat. Nou, dat was mijn ergernis. Ik ga verder. Als we dan nu overgaan op de 250 studenten die bezwaar hebben aangetekend en geld krijgen, kunnen we in de brief lezen dat we geld overhouden van het geld dat we destijds van het Rijk hebben gekregen. Heeft de wethouder wellicht, als de ideeën van D66 en Student en Stad niet worden overgenomen, een idee wat het college met dat geld gaat doen?

00:42:59

Voorzitter: Ik zie allemaal interrupties, dat is mooi en goed voor de levendigheid van het debat. Ik ga naar de heer Lo-A-Njoe.

00:43:14

de heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel, voorzitter. Hoorde ik nu in de woordvoering van mevrouw Huitema dat u een stap overslaat om te kijken of het college misschien

bereid is om voor die 2.000 studenten in ieder geval een energietoeslag uit te keren?
Steunt de PvdA dat idee ook?

00:43:35

mevrouw Huitema (PvdA): Dat realiseerde ik me ook toen ik de vraag stelde, maar ik ben wel van mening... We hebben het over het feit dat de studenten die bezwaar hebben aangetekend in aanmerking komen voor die bijzondere bijstand. Daar gaat onze voorkeur naar, daar moet het geld naartoe. Dat gaat het college nu doen. Wat betreft die andere 2.000 studenten... Ja, dat vind ik echt lastig. Ik vind het lastig dat we niet elke student kunnen voorzien in wat zij nodig hebben. Ik vind ook dat we ons moeten vasthouden aan de regels wat betreft de bijzondere bijstand. We moeten er nu van uitgaan dat we de studenten die bezwaar hebben aangetekend en recht hebben op die bijzondere bijstand moeten uitkeren.

00:44:22

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

00:44:25

de heer Van Jaarsveld (CDA): Ik begrijp het oprecht niet van de Partij van de Arbeid, heel stellig zeggen dat deze groep iets moet. Nou, dat gaat blijkbaar gebeuren. Wat maakt deze groep voor u belangrijker dan mensen die de website hebben bezocht, vervolgens konden lezen dat ze niet in aanmerking kwamen en doorgingen naar een volgende website? Of mensen die het aanklikten, de beslissing kregen dat we onrechtmatig bezig zijn, het niet kregen en niet in bezwaar gingen? U maakt een heel stellig punt over iets wat moet gebeuren terwijl het al gaat gebeuren. Waarom is deze groep zoveel belangrijker dan mensen die eerder murw gebeukt zijn?

00:44:57

mevrouw Huitema (PvdA): Ik vind het best lastig, want ik wil gewoon af van de tegenstelling tussen de gemeente Groningen en de student. De uitspraak en waarin deze gemeente het geld wel beschikbaar kan stellen, is voor de mensen in de bijzondere bijstand.... Mag ik hier zo even op terugkomen? Ik ga nu niet meer uit mijn woorden komen.

00:45:30

Voorzitter: Vanzelfsprekend. Ik zag nog wel een hand bij mevrouw Goodijk, maar misschien is ze heel sympathiek vandaag. Ze knikt ja voor de mensen thuis. U mag er zo nog op terugkomen. U heeft nog 33 seconden daarvoor, dus dat komt helemaal goed. Ik kijk rond. Mevrouw Akkerman, VVD.

00:45:49

mevrouw Akkerman (VVD): Dank u wel, voorzitter. Laat ik ook beginnen met waar wij het mee eens waren. Ik las in de brief: 'het is natuurlijk het rechtvaardigste om alle studenten alsnog in de gelegenheid te stellen een aanvraag te doen'. Daarna volgt er een hele uitleg, maar wat mij betreft kunnen we daar een punt achter zetten.

00:46:03

Voorzitter: Fijn, dank u wel.

00:46:07

mevrouw Akkerman (VVD): Nee... Wat is nu het geval? Het was al onrechtvaardig, we hebben er vele discussies over gehad. Nu gaan we alleen de studenten die een

procedure zijn gestart, belonen. Dat is niet helemaal het goede woord, want ze hebben hier gewoon recht op. Alle studenten die dachten dat ze daar geen recht op hadden en daarom geen procedure hebben gestart, ook omdat de wethouder al heeft uitgelegd dat er geen recht is, doen we daarmee ernstig tekort. We krijgen een nieuwe onrechtvaardigheid door dat nu zo te beslissen. Wij vinden dat de hele groep studenten alsnog in aanmerking zou moeten komen.

00:46:45

Voorzitter: De heer Van Zoelen, Partij voor de Dieren.

00:46:48

de heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Na die punt komt een vraag, natuurlijk. Waar gaat u dat van betalen als u elke student dat wil gaan uitkeren? Welke keuzes maakt de VVD dan?

00:47:00

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

00:47:02

mevrouw Akkerman (VVD): Dat is een beetje bijzonder, want wij zitten hier niet in het dagelijks bestuur. Wij hebben ooit een wethouder financiën horen zeggen dat er op een begroting van een miljard altijd wel iets te regelen of te vinden is. Je zou van de VVD ook verwachten dat als wij een college hebben wat geen geld wil uitgeven wat we niet hebben, dan zou je complimenten verwachten van ons. In principe klopt die gedachtegang wel. Wij hebben het argument alleen nog nooit gehoord. We hebben nog nooit eerder gehoord dat we iets niet gaan doen omdat we er geen geld voor hebben. We doen allemaal dingen waar we geen geld voor hebben. Je zou dan kunnen zeggen we stoppen met de basisbanen. Of dat we mensen gaan stimuleren om zo snel mogelijk te gaan werken in plaats ze te verwelkomen in de bijstand. Er zijn genoeg scenario's te bedenken om dat geld te vinden. Bovendien denk ik dat het mee zou kunnen vallen, dat komt met name door de analyses die Student en Stad eerder gemaakt heeft. De groep is wellicht kleiner dan gedacht, omdat veel studenten een bijbaan hebben en boven het sociaal minimum zitten en er geen recht op hebben. Misschien komen ze qua leeftijd ook niet in aanmerking. Wij schatten in dat het bedrag ook lager is.

00:48:05

Voorzitter: Ik ga eerst naar een aantal interrupties. Ik heb ze allemaal gezien. Ik begin bij de heer Huisman van de SP.

00:48:11

de heer Huisman (SP): Ik dacht dat meneer Van Zoelen nog wel even door wou. Mijn vraag is of dit is voor de 2.000 mensen die het hebben aangevraagd en die door het proces heen zijn gegaan? Of wil u de regeling weer openstellen voor studenten die vorig jaar in Groningen woonachtig waren?

00:48:30

mevrouw Akkerman (VVD): Dat laatste zou wat ons betreft de voorkeur hebben, omdat dat het meest eerlijk is. Dat is precies wat hier staat, het is natuurlijk het rechtvaardigst om alle studenten alsnog in de gelegenheid te stellen om een aanvraag te doen. Wij zien het idee van Student en Stad als een constructieve manier om mee te denken, als een compromis om toch iets meer te kunnen

betekenen dan wat het college nu voorstelt. Onder die noemer zijn wij wel geïnteresseerd in dat idee en steunen wij het ook.

00:48:55

Voorzitter: De heer Van Zoelen.

00:48:56

de heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank, voorzitter. Ik vond dit echt een heel raar antwoord van de VVD. Zelfs de VVD, of je nu in de oppositie of coalitie zit... Er is natuurlijk altijd geld in een begroting waar je keuzes voor moet maken, en dat betekent het ook voor de VVD en heeft de VVD ook altijd gedaan. Die vraag blijft nog onbeantwoord. Het Rijk, waarin de VVD natuurlijk ook zit en dit land regeert, heeft dat geld niet gegeven. U zit hier lokaal in de politiek en dan ligt die vraag hier nog steeds. Welke keuzes zou u dan maken? U weet dat dit miljoenen gaat kosten en dat het ten koste gaat van iets anders.

00:49:31

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

00:49:32

mevrouw Akkerman (VVD): Volgens mij heb in ieder geval al genoemd dat we zouden kunnen stoppen met de basisbanen. U kunt terugkijken waar wij de afgelopen periode tegen hebben gestemd qua extra investeringen. We hebben gezegd: doe iets minder in de wijkvernieuwing en minder voor de Grote Markt. Als we dat allemaal hadden opgeteld, hadden we het denk ik al bij elkaar gehad. Als wij hier vanavond een meerderheid hebben om alsnog die toeslag aan alle studenten te kunnen uitkeren, dan gaan we wat mij betreft samen kijken waar we dat geld vandaan gaan halen.

00:49:56

Voorzitter: Ik zag ook nog een hand bij de heer Van Jaarsveld een tijdje geleden. Hij twijfelt, dus dan doen we het niet. Oh, wel. Meneer Van Jaarsveld?

00:50:06

de heer Van Jaarsveld (CDA): Voorzitter, de heer Van Zoelen heeft al een deel van mijn ergernis in een vraag gevat. We kunnen hier ook allemaal eerlijk zijn, we zijn hier allemaal niet blij mee. Ik ben hier niet blij mee. Student en Stad is naar mijn weten tot nu toe de enige die maanden geleden wel met een gedekt voorstel kwam om dit alsnog te doen. Geen steun van mijn partij, keuzes maken is soms moeilijk. Het is echter wel heel goedkoop om dit nu te zeggen en vervolgens voor een gedekt voorstel te verwijzen naar het stemgedrag van de afgelopen periode. Ik daag u uit om met een gedekte motie te komen waarin u dit bekostigt, en dan gaan we zien of u die meerderheid krijgt. Je moet niet eerst kijken of je misschien een meerderheid hebt en daarna samen zoeken naar een dekking, dan moet de VVD geen grote mond hebben.

00:50:51

Voorzitter: Ik ga naar mevrouw Akkerman om hier een vraag uit te destilleren.

00:50:54

mevrouw Akkerman (VVD): Ik heb daar niet echt een vraag in gehoord, maar politiek gaat inderdaad om keuzes maken. Je moet ook een meerderheid hebben voor die

keuzes. Als ik een idee zou hebben waarvan ik zeg dat we er een meerderheid mee halen, dan kom ik ermee. Dat gaat niet lukken, want ik hoorde net al aan de overkant dat als we dit zouden doen, we veel andere dingen niet kunnen doen. Het is dus niet zo dat iedereen hetzelfde belangrijk vindt hier. Dat is dan het antwoord op de vraag die ik daar zelf uit heb gedestilleerd. Wat betreft dat het wettelijk niet kan, daar hebben we natuurlijk al kort over gehad omdat ik daar ook een vraag over heb gesteld. Ik hoor bij deze gemeente vaker dat ze het randje opzoeken, 'dat maakt ons niet zoveel uit'. Ik denk dat dat argument ook niet het belangrijkste is voor het college om nu deze keuze te maken. Wat de VVD betreft is de overheid er voor mensen die dat nodig hebben, en in die groep kan je geen onderscheid maken. Dat is de conclusie.

00:51:47

Voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Van der Heide van de ChristenUnie.

00:51:55

mevrouw Akkerman (VVD): Dank voor het woord. Het woord is al een aantal keer gevallen vanavond, maar ik ga hem nog een keer herhalen, en dat is het woord 'pijnlijk'. Ik denk dat het pijnlijk is wat er is gebeurd en pijnlijk is wat de uitkomst is van de brief. Het is pijnlijk dat we tegenover de inwoners zijn komen te staan en dat het Rijk niet over de brug is gekomen. Pijnlijk dat studenten hier de dupe van zijn en dat wij deze inwoners van onze gemeente niet hebben kunnen helpen met de hoge energielasten van 2022. Ook vinden wij de uiteindelijke uitkomst pijnlijk, maar tegelijkertijd kunnen we de lijn van het college wel volgen en delen we de absolute teleurstelling in het Rijk dat zij niet over de brug zijn gekomen. Uiteindelijk hebben we binnen de gemeente al vastgesteld dat we geen financiële dekking hadden en hebben we daar andere keuzes in gemaakt, zoals net ook is geargumenteed door de Partij voor de Dieren. We gaan ervan uit dat ze, zoals de wethouder net zei, samen met de ambtenaren hun best hebben gedaan om tot de beste oplossing te komen. Wij hebben er vertrouwen in dat die in de brief genoemd staat, hoe pijnlijk dat ook is.

00:53:10

Voorzitter: Dank u wel, dat was kort en krachtig. De heer Huisman?

00:53:15

de heer Huisman (SP): Voor de woordvoering, voorzitter.

00:53:19

Voorzitter: Ja, maar dan hebben de mensen thuis dat ook door.

00:53:23

de heer Huisman (SP): Wat een gedoe, die hele energietoeslag. Ik erger me dood aan hoe het is gegaan. We hebben ermee te maken, want het probleem waar de gemeente voor gesteld is, is veroorzaakt in 2022 door met stoom en kokend water een regeling in elkaar te draaien waar studenten expliciet zijn uitgesloten. Er werd gezegd dat ze individuele bijzondere bijstand moesten aanvragen. Nu is het zo dat in de bijstandswet studenten in feite zijn uitgesloten van bijstand.

00:53:56

de heer Huisman (SP): Voor dit gebeuren bedacht de minister dat het op deze manier moet, dan doen we het via de individuele bijzondere bijstand. Te zot voor

woorden. Daar erger ik me dood aan, en als gemeente zitten we met de gebakken peren en staan we tegenover onze inwoners. Dit jaar gebeurt het iets zorgvuldiger en kunnen studenten, wanneer ze aan de voorwaarden voldoen, een bedrag van 400 euro ontvangen, volgens mij via DUO. Prima, maar wat er nu voorligt dat is wat er is, meer is er voor mijn gevoel, en dan sluit ik me aan bij de Partij voor de Dieren, niet mogelijk. Laten we dit dossier alsjeblieft sluiten, verder gaan en zorgen voor de mensen die het nodig hebben in deze stad.

00:54:45

Voorzitter: Mevrouw Goodijk?

00:54:47

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter, ik hoor inderdaad weer de teleurstelling in het Rijk. Begrijp me niet verkeerd, die voelen we allemaal. We vinden het allemaal een slechte regeling. We balen dat het Rijk zich zo opstelt. Volgens mij zijn we daar allemaal in gelijkgestemd, dus die discussie hoeven we niet meer te voeren. Welke discussie we wel kunnen voeren, is wat we nu concreet met die regeling gaan doen. Daar zit zeker wel keuzevrijheid in. Aangezien wij als raad budgetrecht hebben, denk ik zeker dat het wel kan. Is de heer Huisman van de SP dat met mij eens?

00:55:26

de heer Huisman (SP): Ik sluit me aan bij het verhaal van de Partij voor de Dieren wat dat betreft, en dat ga ik niet herhalen. Het gaat om keuzes maken. Als we de keuze maken om hier in afwijking van de ministeriële opdracht die je hebt om deze regeling uit te voeren en het niet aan studenten uit te betalen... Dat is namelijk wat er staat. Je gaat middelen die we ook op een andere wijze kunnen inzetten, bijvoorbeeld voor armoedebestrijding, dan besteden aan studenten die buiten de regeling zijn gebracht door de Rijksoverheid. Ik sluit me volledig aan bij wat de heer Van Zoelen zei.

00:56:14

Voorzitter: Mevrouw Akkerman?

00:56:15

mevrouw Akkerman (VVD): Dank u wel, voorzitter. Dan vindt de SP het dus belangrijker of je wel of niet binnen of buiten de regeling valt, dan het werkelijke verhaal dat mensen niet rond kunnen komen?

00:56:24

Voorzitter: De heer Huisman.

00:56:27

de heer Huisman (SP): Dat is niet aan de orde voor mijn gevoel. Studenten kunnen gebruik maken van de basisbeurs en studielening en ze kunnen bijbanen krijgen. Dat is hoe de Rijksoverheid ertegenaan kijkt. De regeling is ontworpen zoals hij is ontworpen, en als gemeente ben je verplicht om de regeling uit te voeren omdat je die de opdracht krijgt.

00:56:53

Voorzitter: De heer Lo-A-Njoe.

00:56:55

de heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel. Laten we ervan uitgaan dat het klopt wat college zegt. Wettelijk is het niet mogelijk om de aanvraag weer open te zetten voor nieuwe aanvragers. Toch is er een verschil tussen de 250 mensen die bezwaar hebben gemaakt en die andere 1750 die wel een aanvraag hebben gedaan. Daar hoeft de regeling dus niet opnieuw voor open worden gezet. Er ligt nu een voorstel om die groep hierbij te betrekken. De vraag is wat wij nu wel kunnen doen voor studenten. Dit kunnen we doen. Het geld is er ook, inderdaad, want dat hebben we via een motie hebben we dat apart gehouden voor studenten. Niet voor andere mensen, maar voor studenten. Wij kunnen nu 2.000 studenten helpen binnen de wettelijke mogelijkheden en mijn vraag is aan de SP of u dat gaat steunen?

00:57:46

de heer Huisman (SP): Er ligt een aangenomen motie volgens u, maar dat is dan voor mijn tijd geweest.

00:57:52

de heer Lo-A-Njoe (D66): We hebben geld apart gezet. Ik zie de voorzitter knikken, volgens mij gelooft u mij dan ook.

00:57:59

de heer Huisman (SP): Oké, er ligt een aangenomen motie. Als wij die gesteund hebben, gaan we kijken hoe of wat. Ik zal daar nog even in moeten duiken.

00:58:11

Voorzitter: Volgens mijn administratie hebben we dan... Nee, mevrouw Middelhuis nog. Ik had mijn administratie toch niet op orde. Gaat uw gang.

00:58:21

mevrouw Middelhuis (GroenLinks): Bedankt, voorzitter. GroenLinks deelt de frustratie en teleurstelling in de keuzes die het Rijk heeft gemaakt over het niet geven van de energietoeslag aan studenten en dat wij nu als gemeente met de gebakken peren zitten. Dat is heel jammer. Wij kunnen net als andere woordvoeringen wel de lijn van het college volgen dat we een beetje in een hoek gedreven zijn als gemeente en dat dit de enige keuze is die niet veel geld gaat kosten. Iets wat we niet hebben omdat we niet genoeg middelen krijgen van het Rijk. Het kost ook niet veel uitvoeringscapaciteit of juridische moeilijkheden. We zouden ook nog even willen benadrukken, net zoals de PvdA genoemd heeft, dat er geen tegenstelling is tussen de gemeente en de studenten in dit opzicht. We zijn inderdaad in een hoekje gedreven en dat is heel jammer. We willen de verantwoordelijkheid bij het Rijk leggen. We hebben vertrouwen in het college dat dit de beste optie is en dat daar ook zorgvuldig naar gekeken is.

00:59:34

Voorzitter: Mevrouw Akkerman heeft een interruptie.

00:59:39

mevrouw Akkerman (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik ben wel nieuwsgierig wat GroenLinks vindt van het onrechtvaardige verschil dat mensen die een procedure zijn gestart wel iets krijgen, en mensen die het voor waar hebben aangenomen dat er geen recht is en geen stappen hebben ondernomen vervolgens niets krijgen.

00:59:55

Voorzitter: Mevrouw Middelhuis.

01:00:00

mevrouw Middelhuis (GroenLinks): Ik denk dat dat ook heel oneerlijk voelt, want je vraagt je af waarom niet iedereen die energietoeslag krijgt. Ik denk dat dat het hele probleem is en dat het Rijk dat dus een beetje op de gemeente heeft gepusht. Hoe het er nu voorstaat, kunnen wij niet zo heel veel aan doen.

01:00:23

Voorzitter: Mevrouw Goodijk.

01:00:28

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Ik hoor GroenLinks zeggen dat we door het Rijk in een hoekje zijn gedreven en dat het jammer is, maar dat we ons erbij neer moeten leggen. Aan de andere kant hebben we vanmorgen nog kunnen lezen dat we niet altijd alleen maar luisteren naar het Rijk, dat we ook kunnen zeggen: 'wij zijn het echt niet eens met deze regeling, wij gaan het anders doen'. Bent u het met mij eens dat er altijd mogelijkheden zijn om meer te doen voor je inwoners als we dat willen?

01:00:55

Voorzitter: Mevrouw Middelhuis.

01:01:00

mevrouw Middelhuis (GroenLinks): Voorzitter, ik denk dat er in theorie vaak wel een mogelijkheid is, maar politiek gaat over keuzes maken en dat je beperkte middelen hebt om die keuzes uit te voeren. In dit geval krijgen we niet heel veel middelen. Je zou kunnen zeggen dat je het aan iedereen gaat uitkeren, maar dat gaat wel ten koste van ander beleid. GroenLinks denkt dat het niet haalbaar is.

01:01:28

Voorzitter: U heeft nog een vervolgvraag.

01:01:30

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Politiek is keuzes maken, dat klopt. Begrijp ik dan goed dat GroenLinks niet voor de studenten kiest op dit moment?

01:01:40

mevrouw Middelhuis (GroenLinks): Dat wordt niet goed begrepen, want GroenLinks vindt studenten heel erg belangrijk. Ik kan de woordvoering gaan herhalen, maar er zijn nu weinig andere opties. Studenten zijn net zo belangrijk als de rest van de inwoners van onze gemeente, maar we moeten het doen met de middelen die we hebben.

01:02:08

Voorzitter: Dat levert een vraag op van D66.

01:02:10

de heer Lo-A-Njoe (D66): Zoals ik net al aangaf hebben we middelen opzij gezet voor studenten. We kiezen er nu in het collegevoorstel voor om 250 studenten te helpen. Student en Stad stelt, en wij met hen, dat we 2.000 studenten kunnen helpen binnen de wettelijke kaders. Dat is ook technisch nagevraagd. Ik heb het dus niet over alle studenten, want ik ben er ook van overtuigd dat dat niet kan. Is GroenLinks dan ook bereid om te kiezen voor het helpen van 2.000 studenten in plaats van 250

studenten? Dat zou ik wel heel graag willen weten, en ik denk de studenten in deze stad ook.

01:02:44

Voorzitter: Die kijken natuurlijk massaal naar dit debat, mevrouw Middelhuis.

01:02:50

mevrouw Middelhuis (GroenLinks): Voorzitter, als er mogelijkheden zijn om zoveel mogelijk mensen te helpen, dan wil GroenLinks dat natuurlijk. Het gaat natuurlijk wel om de vraag of het dan ten koste gaat van anderen en dat moet je breder bekijken.

01:03:11

Voorzitter: Nog eentje dan, meneer Lo-A-Njoe, en dan gaan we dit debat afronden.

01:03:15

de heer Lo-A-Njoe (D66): Is de PvdA het wel met me eens dat we dat geld... Sorry, ik bedoel GroenLinks. Daar gaat het al. Wij hebben daar geld voor opzij gezet, specifiek voor studenten. Dat is GroenLinks toch wel met mij eens? We hebben de middelen om zoveel mogelijk studenten, wat mij betreft die 2.000, daar terecht te laten komen.

01:03:38

Voorzitter: Dat is ongeveer dezelfde vraag als zojuist.

01:03:41

de heer Lo-A-Njoe (D66): Bent u het met me eens dat die middelen gereserveerd zijn voor studenten en vindt u ook dat het ook zo moet blijven?

01:03:45

mevrouw Middelhuis (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij is deze vraag ook aan de heer Van Zoelen gesteld. Er is gezegd dat we daar nog in moeten duiken.

01:04:01

Voorzitter: Nee, meneer Van Zoelen. Ik weet dat de vraag niet aan u gesteld was.

01:04:06

de heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ja, aan GroenLinks dan. Maar. Bent u het dan met me eens dat als partijen zoals D66 nu zitten te peilen wat we van dit idee vinden, dat deze partijen dat moeten verwoorden in een motie? Daarna kunnen we eens kijken hoe dat opgeschreven is. Er is een motie waarbij dat geld is, en dat we er dan naar gaan kijken. Ik ben wel weer benieuwd of dat juridisch dan nog standhoudt. Bent u daarmee eens?

01:04:29

Voorzitter: Nee, we gaan nu niet in interrupties op interrupties reageren. Dat staat deze voorzitter niet toe. Wij gaan de termijn van de raad bij deze afsluiten. Volgens mij heeft u de kern van de politiek geraakt, want politiek is keuzes maken. Volgens mij heeft de wethouder het min of meer in de beantwoording op de vragen in de eerste termijn al gezegd, maar we zijn benieuwd hoe hij op dit debat reflecteert.

01:04:55

Wethouder Eikenaar: Dank u, voorzitter. Allereerst richting de VVD. Het meest eerlijk zou zijn om de hele zaak weer open te zetten, los van het feit dat het juridisch niet kan. Dat zou het meest eerlijke zijn. Dan is het ook eerlijk om te zeggen dat we de

portemonnee voor gaan trekken, en flink ook. Dat wil dan ook zeggen dat het ergens ten koste van gaat. Ik kan u wel zeggen dat het college niet van plan is om de basisbanen te schrappen, dat kan ik alvast verklappen. Dat zal u wellicht ook niet verrassen. Ik vind het een beetje flauw van u, want u zegt dat u immers het budgetrecht heeft, dus het staat u vrij om een voorstel te doen. Bij 5.000 studenten die een aanvraag doen, bent u tien miljoen kwijt. Doen 10.000 studenten een aanvraag, dan verdubbelt het weer. U kunt zelf ook rekenen, dus het komt wel goed. U moet er wel bij zorgen dat u 21 medewerkers voor drie maanden fulltime hebt, dus het gaat fors ten koste van de dienstverlening op dienst inkomen. Het is een keuze, maar het is niet de keuze van het college.

01:06:01

Wethouder Eikenaar: Dan het voorstel van Student en Stad, en ik snap dat voorstel. Ik heb bij dit voorstel eerlijk gezegd ook zelf flink verkend of het mogelijk is. Het grote probleem met dit voorstel is dat op het moment dat wij de regeling zelfstandig gaan aanpassen en weer openzetten voor mensen die hun gesloten procedure hebben, en geen openstaande situatie meer bij de rechter hebben of geen bezwaar hebben gemaakt, het in juridische zin hetzelfde is als de regeling weer helemaal openzetten. Je loopt een enorm risico waarin je effectief hetzelfde doet als wat de VVD voorstelt. Dan maak je je heel erg kwetsbaar voor juridische procedures die tot die uitkomst kunnen leiden. Dan zegt de minister dat we het volkomen vrijwillig hebben gedaan en we de rekening daarvan kunnen betalen. U heeft wellicht bij het voorjaarsdebat ook al begrepen hoe de financiële situatie van de gemeente is, welke grote financiële ravijnen er op ons afkomen en dat het al niet makkelijk is om een begroting voor langjarig dicht te regelen. Dat risico komt er dan nog bij. Eerlijk gezegd, als ik zie waar dat ten koste van gaat, is dat het niet waard. Helemaal omdat het echt een zaak van het Rijk is. Er werd een opmerking gemaakt dat er niks is binnengehaald, maar dat is niet waar. De studenten die naar de rechter zijn gegaan, heeft de minister ertoe gedwongen tot een regeling voor studenten voor dit jaar, dat zegt ze letterlijk in het debat. We kunnen van mening verschillen of dat voldoende is. Ik vind het onvoldoende, maar het is er daardoor wel gekomen. Het heeft wel tot een succes geleid. Misschien niet het succes wat we wilden, maar dit is wel wat daar het gevolg van is.

01:07:57

Voorzitter: Ik ga u heel even onderbreken, want ik zie twee vingers. De eerste is bij mevrouw Goodijk.

01:08:02

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik wil even inhaken het op het laatste punt van de wethouder. Dat klopt natuurlijk, er is een nieuwe regeling. Wat hebben de studenten eraan die bijvoorbeeld in 2022 tijdens de energiecrisis hebben gestudeerd en nu niet meer? Over de inhoud van de regeling kunnen we al helemaal lang twisten, maar dat is niet wat er op dit moment voorligt. Het college geeft aan dat ze inderdaad serieus hebben overwogen om alle mensen die een aanvraag hebben gedaan alsnog die toeslag uit te keren. Kan ik dan toestemming krijgen van de wethouder dat wij in een brief uitgelegd krijgen wat de mogelijkheden zijn, wat de risico's zijn en waarom dat wel of niet kan? Volgens mij lopen we op dit

moment met de oplossing die nu voorligt net zo goed juridisch risico om alsnog weer nieuwe rechtszaken aan de broek te krijgen.

01:09:03

mevrouw Goodijk (Student en Stad): We lopen overal juridische risico's, vooral met een rammelende wet als dit. Dat is een schande. Bij een dergelijk voorstel lopen we wel veel meer juridisch risico. Het maakt in juridische zin geen verschil of je iemand vrijwillig iets toekent of de regeling weer openzet. We zetten de sluisen dan open, en dat ben ik echt niet van plan. Dat gaat het college echt niet doen, dat risico is te groot in deze tijd. Om het maar in de verdraaide woorden van de VVD te zeggen: wij gaan de basisbanen niet op het spel zetten. Als dit risico zich voordoet, kost dat veel geld en gaan er andere dingen sneuvelen. Dat is het college niet van zins. Het CDA stelde mij nog een vraag.

01:10:03

Voorzitter: U heeft op dit punt trouwens nog één vraag van de heer Lo-A-Njoe, en dan kunnen we verder.

01:10:08

de heer Lo-A-Njoe (D66): Voorzitter, bedankt dat ik niet vergeten ben. Als ik het goed begrijp stelt de wethouder hier dat het opnieuw beoordelen van een aanvraag gelijk staat aan het openzetten van de regeling. Ik ben geen jurist, maar kan ik erop vertrouwen dat het juridisch 100 procent klopt dat het herbeoordelen van reeds gedane aanvragen juridisch exact hetzelfde zijn en dezelfde rechten oplevert als bij het breed openzetten van een regeling voor iedereen? Ook mijn partij wil de sluisen niet openzetten, dus wij zouden heel graag zien dat alles op alles wordt gezet.

01:10:45

Voorzitter: Uw punt is duidelijk, u hoeft niet alles te herhalen. Meneer de wethouder?

01:10:48

Wethouder Eikenaar: U kunt het technisch gaan navragen, dat zou ik u aanraden. Ik ben geen jurist. Ik word geadviseerd en ik heb al honderd keer gevraagd of dit kan of niet. Er is geadviseerd om het niet te doen, want dan zet je potentieel de sluisen open. Vraagt het technisch na, maar dit is mijn antwoord en ik wens dat risico niet te lopen.

01:11:13

Voorzitter: Dan nog even het CDA, sorry. Daarna gaan we door, want anders wordt het veel te laat.

01:11:19

de heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, voorzitter. Ik schrik een beetje, en dat komt omdat ik niet goed heb gelezen of de wethouder verkeerd heb begrepen. Ik meende tot nu toe in dit debat een tegenstelling te horen tot het voorstel van Student en Stad, of iedereen die een aanvraag heeft gedaan, en wat ik dacht dat het college zei, namelijk iedereen die in bezwaar is gegaan. Als ik nu goed naar de wethouder luister, dan is het alleen die groep die in bezwaar is gegaan waarvan de procedure nu nog loopt... Nee?

01:11:47

Wethouder Eikenaar: Iedereen die beroep heeft aangetekend bij de gemeente en die

in bezwaar is gegaan bij ons, heeft een openstaande zaak. Dat is het punt. Dat is het grote verschil. Als je dus niet-geopende zaken gaat openzetten, is dat hetzelfde als de hele zaak weer openzetten. Dat is waar het op neerkomt. U heeft toevallig ook een vraag gesteld aan het college, en die kan ik hier ook beantwoorden. Welke les trekken we hieruit? Ja... Hoe kunnen we dit voorkomen? Daar heb ik wel meteen een antwoord op, want in 2024 komen er vanwege deze reden andere maatregelen van het kabinet. Dat komt omdat de VNG heeft gezegd: op deze manier willen we het niet meer, aan dit stukje broddelwerk gaan we niet meer beginnen. Dat is de les die we daaruit getrokken hebben.

01:12:49

Wethouder Eikenaar: Zoals u weet, ben ik eerder gedeputeerde gaswinning geweest en toen heb ik een Rijksoverheid ook zien optreden. Ik kan u niet beloven dat wij niet een volgende keer weer met een Rijksoverheid te maken krijgen die dit soort dingen doet. Sorry, ik heb het te vaak gezien. Dat is ook een les die bij het Rijk geleerd moet worden, niet hier. We hadden de energietoeslag ook niet kunnen uitvoeren. Ik weet niet welke juridische procedures we dan aan onze broek hadden gehad, Dat had ik sowieso niet gewild, want dan hadden we onze inwoners echt in de kou laten staan. Liever een stukje broddelwerk uitvoeren met deze consequenties dan helemaal niets doen. Het is niet anders.

01:13:27

Wethouder Eikenaar: De PvdA had nog een vraag over het overgebleven geld. Zoals u merkt is het college niet van zins om mee te gaan in het voorstel van Student en Stad. We hebben eerder uitgebreid met u gesproken over een vouchervoorstel. Zoals u weet, hebben we daar eerder ook over gedebatteerd. Ik ben niet zo enthousiast over dat voorstel, en dat heeft het college ook in een brief geschreven. Ik meen dat een groot deel van uw raad daar ook niet zo enthousiast over was. Het college is nu aan het nadenken over een alternatieve besteding. De alternatieve besteding die tot nu toe het meeste voor de hand ligt, is het inzetten voor de individuele studietoeslag, omdat dat studenten zijn waarvan we zeker weten dat die het geld echt nodig hebben. Dat is de manier om dit geld wel bij studenten te krijgen. Niet via een vouchervoorstel, wat ik echt suboptimaal vind, zoals we dat mooi en eufemistisch zeggen. Volgens mij zijn we er dan, dacht ik.

01:14:46

Voorzitter: Behalve dat ik nog twee handjes heb gezien bij de heer Van Jaarsveld en bij mevrouw Goodijk. Meneer Van Jaarsveld?

01:14:55

de heer Van Jaarsveld (CDA): Dank u wel. Ik meen dat de woordkeuze in de brief toch echt anders is dan wat de wethouder hier stelt. In de brief staat: 'dat houdt in dat we net als de gemeente Utrecht alle studenten met lopende bezwaar- of beroepsprocedures alsnog vergoeden en dat er ongeveer 250 studenten zijn waarvan nu een bezwaar- en beroepsprocedure loopt'. Bent u er echt zeker van dat we iedereen die het ooit heeft ingediend en allang is afgewezen hier ook in mee hebben genomen?

01:15:27

Wethouder Eikenaar: Het gaat om de openstaande procedures. Laat ik het zo zeggen, laat ik het even omdraaien. Als je een aanvraag hebt ingediend, maar je

hebt geen bezwaar aangetekend, dan kom je niet in aanmerking. Heb je wel bezwaar aangetekend...

01:15:48

Voorzitter: Mevrouw Goodijk?

01:15:51

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel. Ik heb een vraag over het laatste punt, namelijk de inzet van de IBB-middelen.

01:15:56

Voorzitter: Wilt u de microfoon iets omhoog doen? Zelfs ik met mijn jonge oren kan het moeilijk verstaan.

01:16:01

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Zeker. De vorige keer zijn wij er natuurlijk als raad al heel erg actief bij betrokken. Iedereen heeft dat ook heel erg gewaardeerd. We hebben toen ook de voucher waar de wethouder aan refereerde besproken in de raad, en toen durfde elke fractie het nog niet aan omdat we nog niet wisten waar die rechtszaken naartoe zouden gaan. Dat weten we nu wel. Ik kan me voorstellen dat sommige fracties er nu misschien een andere visie op hebben. Ik zou willen vragen aan de wethouder of het mogelijk is om de raad zo vroegtijdig mogelijk bij dit proces te betrekken en misschien ook mee te nemen in proces van wat er allemaal mogelijk is, voordat er een kant en klaar voorstel bij de raad komt over waar we de IBB-middelen aan gaan besteden. Is dat mogelijk?

01:16:53

Wethouder Eikenaar: Voorzitter, ik wil best nog een bijeenkomst beleggen, maar ik wil wel een waarschuwing vooraf geven. Ik vind het vouchervoorstel echt onvoldoende. Volgens mij vindt een brede meerderheid in de raad dat ook. Het is geen oplossing voor het probleem waar studenten mee zitten. Oneerbiedig gezegd vind ik het een beetje een aflat. Dat is wel een beetje wat het is, zovan: we weten niks beters, dus doen we dit. Ik vind het nooit een goed idee, maar gezien de situatie waar de gemeente in zit en waar het geld niet tegen de plinten springt, vind ik het al helemaal geen goed idee.

01:17:34

Wethouder Eikenaar: Ik vind ook dat we in dat voorstel alles verkend hebben wat er maar te verkennen valt. Uw voorganger zat met name bij de sessies, maar een aantal van u zat erbij. We hebben werkelijk van alle kanten bekeken hoe we iets konden verzinnen wat geen inkomensondersteuning was, maar wel een tegemoetkoming. We zijn daar niet in geslaagd. Ik ben sceptisch over of we daar wel in gaan slagen. Eerlijk gezegd denk ik dat het antwoord nee is, ik denk dat we tegen de muur zijn aangelopen. Ik wil met alle liefde een bijeenkomst organiseren en dan uitleggen wat het college van plan is, maar ik wil u niet blij maken met een dode mus.

01:18:26

Voorzitter: Een nieuwe vervolgvraag?

01:18:31

mevrouw Goodijk (Student en Stad): Ik ben blij als we inderdaad betrokken kunnen worden. Het ging ook niet specifiek over de fouten, maar meer dat we weer even met

zijn allen de koppen bij elkaar kunnen steken zodat we concreet weten waar we aan toe zijn, wat de mogelijkheden zijn en waar de voorkeur ligt.

01:18:46

Wethouder Eikenaar: Dat is prima te doen, maar de verwachtingen moeten niet te hoog gespannen zijn.

01:18:51

Voorzitter: Dan nog één vraag van D66, geloof ik. We zitten inmiddels ook in de blessuretijd dus

01:18:56

de heer Lo-A-Njoe (D66): Het kan kort, hoor. Fijn dat de wethouder toezegt dat gesprek te willen voeren, want we hebben niet voor niets op twaalf oktober 202 die motie als raad aangenomen om drie miljoen voor studenten te reserveren. Ik begrijp nu dat de wethouders zegt dat het wellicht kan via de individuele studietoelage. Ik heb weinig beeld bij hoeveel van die drie miljoen daar dan terecht komt heen en wat er dan met het overige deel gebeurt. Wellicht komt dat in het gesprek naar voren.

01:19:28

Voorzitter: Goed, volgens mij hoorde ik de wethouder 'ja' zeggen, dan staat het ook op beeld. Ik ga nog even rondkijken en conclusies trekken. Zijn er fracties die nog behoefte hebben om hun input van vanavond in een motie vreemd in de raad van vier oktober te vervatten? Dat ligt misschien ook een beetje aan de uitkomst van dat gesprek, kan ik me zo voorstellen. Ik merk zo niets op. Ik dank u allemaal voor uw inbreng vanavond en wens ik u een goede avond verder.